

КОМУНАЛЬНИЙ ЗАКЛАД КИЇВСЬКОЇ ОБЛАСНОЇ РАДИ
«БІЛОЦЕРКІВСЬКИЙ МЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Заступник директора
з навчальної роботи

 Олена СЕРГІЄНКО
31.08. 2023 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНИЙ
СТУПІНЬ:

Фаховий молодший бакалавр

ГАЛУЗЬ ЗНАНЬ:

22 Охорона здоров'я
(шифр і назва галузі знань)

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ:

223 Медсестринство
(код і назва спеціальності)

ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА
ПРОГРАМА:

Акушерська справа
(назва кваліфікації)

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія та культура України»
складена для здобувачів фахової передвищої освіти спеціальності 223
«Медсестринство», освітньо-професійна програма «Акушерська справа»
31. 08 2023

Розробник(и):

ХОМЕНЧУК Світлана
ПРИЗВИЩЕ Ім'я

Робоча програма розглянута на засіданні циклової комісії гуманітарних,
соціально – економічних дисциплін та фізичного виховання

Протокол від 31. 08 2023 № 1

Голова циклової комісії Галина КОВАЛЬ
(підпис) (Ім'я ПРИЗВИЩЕ)

Схвалено методичною радою

КЗ КОР «БІМЕДИЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ»

Протокол від 31. 08 2023 № 1

Голова методичної ради Максим СЕРБІН

Пролонговано методичною радою:

на 20__/20__ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ) .Протокол від __. __.202__ № __

на 20__/20__ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ) .Протокол від __. __.202__ № __

на 20__/20__ (підпис) _____ (Ім'я ПРИЗВИЩЕ) .Протокол від __. __.202__ № __

Робоча програма складається з наступних структурних підрозділів:

- 1) Опис навчальної дисципліни.
- 2) Пояснювальна записка (мета та завдання навчальної дисципліни).
- 3) Очікувані результати навчання.
- 4) Структура навчальної дисципліни.
- 5) Тематичні плани з навчальної дисципліни:
 - 5.1. Тематичний план з навчальної дисципліни.
 - 5.2. Тематичний план лекційних занять.
 - 5.3. Тематичний план семінарських занять.
 - 5.4. Тематичний план самостійної роботи.
 - 5.5. Тематичний план консультативних занять.
- 6) Зміст навчальної програми.
- 7) Перелік питань до складання екзамену.
- 8) Критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти.
- 9) Список рекомендованої літератури: основна, допоміжна.
- 10) Інформаційні ресурси (Internet).
- 11) Методичне забезпечення.

**1. Опис навчальної дисципліни
«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»**

Найменування показників	Освітньо-професійний ступінь. Галузь знань. Спеціальність.	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	
Кількість кредитів – 3	Освітньо-професійний ступінь Фаховий молодший бакалавр	<u>Обов'язкова</u> (обов'язкова/вибіркова)	
	Галузь знань 22 Охорона здоров'я (шифр і назва)		
	Спеціальність 223 МЕДСЕСТРИНСТВО (шифр і назва)		
Модулів –	Освітньо-професійна програма АКУШЕРСЬКА СПРАВА	Рік підготовки:	
Змістових модулів –		1-й	-й
		-й	-й
		-й	-й
Індивідуальне науково-дослідне завдання _____ (назва) _____ _____ _____		Лекції:	
		36 год.	год.
		год.	год.
		Практичні:	
		год.	год.
		год.	год.
		год.	год.
Загальна кількість годин – 90		Семінарські:	
		24 год.	год.
		год.	год.
		Лабораторні:	
	год.	год.	
	год.	год.	
	Самостійна робота:		
	30 год.	год.	
	год.	год.	
	Тижневих годин: аудиторних – самостійної роботи -	Індивідуальні завдання:	
год.			
Вид контролю: ЕКЗАМЕН			

2. Пояснювальна записка

Історія та культура України має тисячолітні традиції. Проте нині український народ перебуває в умовах безкомпромісної боротьби за своє існування як нації, що зробив свій цивілізаційний вибір. Успіх у цій справі залежить від усвідомлення кожного з нас у приналежності до великої європейської спільноти. Це складне завдання, яке, на жаль, не зуміли зреалізувати за останні два десятиліття державної незалежності. Сьогодні, це завдання є одним з основних пріоритетів для збереження держави України. Успіх від його виконання залежить у вихованні і підготовці еліти українського народу, зокрема, майбутньої медичної еліти. Отже, підготувати високо професійних медиків, насамперед, патріотів України є нагальною потребою сучасної вищої школи.

Мета: Основна навчальна і виховна мета дисципліни «Історія та культура України» полягає у створенні умов для свідомої орієнтації молодшої людини у сучасному світі, суспільстві, формування у неї відповідної активної соціальної та громадської позицій, підвищенні рівня патріотизму, духовної культури, культури спілкування та діяльності для сприяння їх соціалізації, активному включенню в соціально-політичне та економічне життя суспільства, підготовці до майбутньої професійної діяльності.

Завдання:

- формування історичних знань, розвиток історичного мислення, яке передбачає загальне розуміння історичного процесу в його різноманітності й суперечності, застосування історичних знань і набутих умінь;
- виховання у студентів особистісних рис громадянина України, загальнолюдських духовних ціннісних орієнтацій, сприйняття ідей гуманізму та демократизму, патріотизму та взаєморозуміння між народами на основі усвідомлення досвіду історії.
- підготовка до свідомої активної участі в суспільному житті Української держави, усвідомлення її ролі та місця в Європі і світі формування співвідповідальності за долю України, Європи та світу.

Завдання дисципліни також показати роль і місце Історії та культури України у формуванні майбутнього фахівця за відповідним напрямком підготовки, її значення у формуванні цілісної системи знань фахівця. Висвітлити знання і вміння студентів по закінченню вивчення дисципліни показати кроки наближення освіти щодо вимог Болонського процесу.

Відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України №1202 від 09.11.2021 року «Про затвердження стандарту фахової перед вищої освіти зі спеціальності 223 «Медсестринство» галузі знань 22 «Охорона здоров'я» освітньо – професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр», в результаті вивчення курсу «Історія та культура України» здобувач освіти повинен **володіти такими предметними компетенціями:**

Компетенції, які забезпечуються навчальною дисципліною «Історія та культура України»

Перелік компетентностей випускника

Інтегральна компетентність	Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання в медичній галузі або у процесі навчання, що вимагає застосування положень і методів відповідної науки та може характеризуватися певною невизначеністю умов; відповідальність за результати своєї діяльності;здійснення контролю інших осіб у визначених ситуаціях.
-----------------------------------	---

<p>Загальні компетентності</p>	<p>ЗК 1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.</p> <p>ЗК 2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.</p> <p>ЗК 3 Усвідомлення рівних можливостей та гендерних проблем.</p> <p>ЗК 4 Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 5 Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.</p> <p>ЗК 6 Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.</p> <p>ЗК 8 Здатність до міжособистісної взаємодії.</p>
<p>Спеціальні компетентності</p>	<p>СК 4 Здатність до співпраці з пацієнтом, його оточенням, з іншими медичними й соціальними працівниками на засадах сімейно-орієнтованого підходу, враховуючи особливості здоров'я чи перенесені хвороби та фізичні, соціальні, культурні, психологічні, духовні чинники і фактори довкілля, здійснювати санітарно-просвітницьку роботу.</p> <p>СК 5 Здатність до динамічної адаптації та саморегуляції у важких життєвих і професійних ситуаціях з урахуванням механізму управління власними емоційною, мотиваційно-вольовою, когнітивною сферами.</p> <p>СК 14 Здатність до дотримання принципів медичної етики та деонтології.</p>

3. Нормативний зміст підготовки здобувачів фахової передвищої освіти, сформульований у термінах результатів навчання

РН 1. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для комунікації, ведення медичної та іншої ділової документації.

РН 2. Застосовувати сучасні цифрові та комунікативні технології для пошуку інформації та документування результатів професійної діяльності.

Оволодівши зазначеними вище компетентностями, здобувач освіти

Повинен знати:

- поняття про місце курсу в системі гуманітарних наук, його предмет і завдання, методи історичного дослідження та наукову періодизацію;
- особливості розвитку людського суспільства на території України у доісторичні часи, проблеми у дослідженні етногенезу слов'ян;
- соціально-політичний і економічний устрій держав Київська Русь та Галицько-Волинської держави у часи їх становлення, розквіту і занепаду;
- причини та наслідки втрати українським народом своєї державності й захоплення його земель Литовським князівством і Польщею, еволюцію соціально-економічного і політичного життя українських земель у XIV – XVII ст.;
- причини виникнення українського козацтва та його роль в суспільно-політичній історії України, процес становлення та еволюцію козацької державності кінця козацької державності та значення договору з Москвою 1654 р. для подальшої долі України;
- суспільно-політичний та економічний розвиток України в умовах відсутності державності XIX – початку XX ст., та особливості політичної боротьби в період української революції у 1917 – 1920 рр.,
- українське питання в міжнародній політиці напередодні та на початку Другої світової війни, особливості суспільно-політичної ситуації в Україні, законодавче оформлення кордонів України;
- соціально-економічні процеси та політичне становище в Україні у другій половині 40-х – першій половині 80-х років;
- досягнення та проблеми розвитку державності України в сучасних умовах;
- основні поняття культури, її функції та роль у формуванні особистості, теоретичні джерела формування української культурологічної думки, особливості та специфіку розвитку української культури;
- набутки матеріальної і духовної культури українського народу; закономірності виникнення, розвитку та функціонування культур регіонів України, їх взаємозв'язок і наступність;
- досягнення, місце та роль української культури в контексті світової культури.–

– **Повинен вміти:**

- користуватися науковою літературою в процесі підготовки до семінарського заняття та при написанні реферату;
- логічно та доказово усно викласти матеріал, відповісти на поставлені питання;– використовуючи наукову літературу проводити аналіз різних поглядів істориків щодо місця Київської держави в історії українського народу та етногенезу українців;

- на підставі аналізу історичних фактів виявляти причини руйнування української державності та особливості існування українського народу під владою Литви та Польщі у XIV – XVII ст.;
- на основі наявних наукових джерел визначити досягнення і хиби козацької державності та місце козацтва в політичній Історії України;
- виявити причини піднесення національного руху в Україні наприкінці XIX – початку XX ст., особливості у становленні українських партій та аналізувати їх програми, втілення програмних положень у практичній діяльності в роки української національно-демократичної революції 1917 –1920-хрр.;
- визначити причини та наслідки соціалістичних перетворень в Україні у 20-х – 30-х рр. XX ст., виявити витоки українського націоналізму і особливості практичної діяльності ОУН; показати місце і роль українського народу у роки Другої світової війни;
- аналізувати суспільно-політичні та економічні процеси в Україні 40-х 80-х рр. і виділити основні причини необхідності змін; на підставі аналізу історичних фактів та сучасної суспільно-політичної і економічної ситуації в Україні робити певні прогнози щодо подальшого розвитку України, бачити за програмними положеннями реальну діяльність українських партій у розв’язанні проблем нашого суспільства;
- утверджувати гуманістичні ідеї, моральні та етичні засади у процесі здійснення професійної діяльності;
- орієнтуватися в основних етапах розвитку та еволюції української культури та теоретичних формах рефлексії над нею;
- берегти і примножувати культурні надбання українського народу, визначити роль української культури у контексті всесвітнього процесу та її місце і значення у системі загальнолюдської цивілізації.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«ІСТОРИЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

Семестри	Всього годин	Розподіл навчального часу за видами занять					Семестро ва атестація (залік, екзамен)	По завершенню вивчення навчальної дисципліни (вид практики) виробнича, перед дипломна, к-сть годин	
		Лекції	Практичні заняття	Семінарські заняття	Лабораторні заняття	СРС		Вид практик и	К-сть годин
I	90	32		28		30			
II									
III									
IV									
V									
VI									
Усього:	90	32		28		30	Екзамен		

5.1.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр

№ з/п	Назва теми	Обсяг навчальних занять (год.)			
		Усього	Лекції	Семінарські заняття	СРС
1.	Предмет, завдання, періодизація джерела та історіографія навчальної дисципліни «Історія та культура України».	8	4	2	2
2.	Найдавніші часи в історії та культурі України. Витоки української культури. Історичні пам'ятки та прадавня культура на теренах України.	6	2	2	2
3.	Східні слов'яни в давнину. Походження розселення, господарство та культура східних слов'ян.	4	2		2
4.	Київська Русь та її місце в історії та культурі України. Феномен культури Київської Русі.	6	2	2	2
5.	Феодална роздробленість Русі. Історія та культура Королівства Руського (Галицько – Волинського князівства).	2	2		-
6.	Українські землі у складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Особливості української культури литовсько – польської доби (друга половина ХІУ – перша половина ХУІІ ст..)	6	2	2	2
7.	Феномен козацтва в історії України. Козацька культура.	6	2	2	2
8.	Національна революція (визвольна війна) під проводом Богдана Хмельницького	2	2		-
9.	Політичний та соціокультурний розвиток українських земель в період Гетьманщини (ІІ половина ХУІІ – ХУІІІ ст.) Феномен українського бароко. Полемічна література	8	4	2	2
10.	Українські землі у ХІХ ст. Боротьба за національне Відродження України. Історико – культурний розвиток українських земель кінця ХУІІІ – середини ХІХ ст. Культурні аспекти діяльності	6	2	2	2

	Кирило – Мефодіївського братства.				
11.	Україна на початку ХХ ст. . Наростання революційної боротьби . Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Модернізм в українському мистецтві ХХ ст.	6	2	2	2
12.	Національно – визвольна революція в Україні (1917 – 1922 рр.).	6	2	2	2
13.	Міжвоєнний період в історії України. Голодомор та його наслідки. Політика великого терору. Українська культура у політичному просторі тоталітаризму. Розстріляне Відродження.	6	2	2	2
14.	Україна в роки II світової війни. Окупаційний режим та організація руху опору. Діяльність ОУН, УПА.	6	2		4
15.	Україна у повоєнний період. Особливості української культури радянської доби, наукові досягнення України другої половини ХХ ст.	6	2	2	2
16.	Історико – культурні процеси в Україні в умовах незалежності (90-ті рр. ХХ ст.-початку ХХІ ст.) Культура української діаспори: напрями, течії представники.	6	2	2	2
	Усього:	90	36	24	30
	Екзамен				

5.2.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр

№ з/п	Тема лекції	Кількість годин
1.	Предмет, завдання, періодизація джерела та історіографія навчальної дисципліни «Історія та культура України».	4
2.	Найдавніші часи в історії та культурі України. Витоки української культури. Історичні пам'ятки та прадавня культура на теренах України.	2
3.	Східні слов'яни в давнину. Походження розселення, господарство та культура східних слов'ян.	2
4.	Київська Русь та її місце в історії та культурі України. Феномен культури Київської Русі.	2
5.	Феодална роздробленість Русі. Історія та культура Королівства Руського (Галицько – Волинського князівства).	2
6.	Українські землі у складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Особливості української культури литовсько – польської доби (друга половина XIV – перша половина XVII ст..)	2
7.	Феномен козацтва в історії України. Козацька культура.	2
8.	Національна революція (визвольна війна) під проводом Богдана Хмельницького	2
9.	Політичний та соціокультурний розвиток українських земель в період Гетьманщини (II половина XVII – XVIII ст.) Феномен українського бароко. Полемічна література	4
10.	Українські землі у XIX ст. Боротьба за національне Відродження України. Історико – культурний розвиток українських земель кінця XVIII – середини XIX ст. Культурні аспекти діяльності Кирило – Мефодіївського братства.	2
11.	Україна на початку XX ст. . Наростання революційної боротьби . Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Модернізм в українському мистецтві XX ст.	2
12.	Національно – визвольна революція в Україні (1917 – 1922 рр.).	2
13.	Міжвоєнний період в історії України. Голодомор та його наслідки. Політика великого терору. Українська культура у політичному просторі тоталітаризму. Розстріляне Відродження.	2
14.	Україна в роки II світової війни. Окупаційний режим та організація руху опору. Діяльність ОУН, УПА.	2
15.	Україна у повоєнний період. Особливості української культури радянської доби, наукові досягнення України другої половини XX ст.	2
16.	Історико – культурні процеси в Україні в умовах незалежності (90-ті рр. XX ст.- початку XXI ст.) Культура української діаспори: напрямки, течії представники.	2
	УСЬОГО:	36

СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр

№ з/п	Тема семінарського заняття	Кількість годин
1.	Предмет, завдання, періодизація джерела та історіографія навчальної дисципліни «Історія та культура України».	2
2.	Найдавніші часи в історії та культурі України. Витоки української культури. Історичні пам'ятки та прадавня культура на теренах України.	2
3.	Київська Русь та її місце в історії та культурі України. Феномен культури Київської Русі.	2
4.	Українські землі у складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Особливості української культури литовсько – польської доби (друга половина ХІУ – перша половина ХУІІ ст.)	2
5.	Феномен козацтва в історії України. Козацька культура.	2
6.	Політичний та соціокультурний розвиток українських земель в період Гетьманщини (ІІ половина ХУІІ – ХУІІІ ст.) Феномен українського бароко. Полемічна література	2
7.	Українські землі у ХІХ ст. Боротьба за національне Відродження України. Історико – культурний розвиток українських земель кінця ХУІІІ – середини ХІХ ст. Культурні аспекти діяльності Кирило – Мефодіївського братства.	2
8.	Україна на початку ХХ ст. . Наростання революційної боротьби . Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Модернізм в українському мистецтві ХХ ст.	2
9.	Національно – визвольна революція в Україні (1917 – 1922 рр.).	2
10.	Міжвоєнний період в історії України. Голодомор та його наслідки. Політика великого терору. Українська культура у політичному просторі тоталітаризму. Розстріляне Відродження.	2
11.	Україна у повоєнний період. Особливості української культури радянської доби, наукові досягнення України другої половини ХХ ст.	2
12.	Історико – культурні процеси в Україні в умовах незалежності (90-ті рр. ХХ ст. - початку ХХІ ст.) Культура української діаспори: напрями, течії представники.	2
	Усього:	24

5.4.ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр

№ з/п	Тема	Кількість годин
1.	Предмет, завдання, періодизація джерела та історіографія навчальної дисципліни «Історія та культура України». Михайло Грушевський – літописець української історії.	2
2.	Найдавніші часи в історії та культурі України. Витоки української культури. Історичні пам'ятки та прадавня культура на теренах України. Феномен Трипільської культури.	2
3.	Східні слов'яни в давнину. Походження розселення, господарство та культура східних слов'ян. Релігійне та духовне життя східних слов'ян.	2
4.	Київська Русь та її місце в історії та культурі України. Феномен культури Київської Русі. Історичний портрет князя Володимира Мономаха (1113 – 1125 рр.)	2
5.	Українські землі у складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Особливості української культури литовсько – польської доби (друга половина ХІУ – перша половина ХУІІ ст.) Берестейська унія 1596 р.: причини, укладання, зміст угоди та наслідки.	2
6.	Феномен козацтва в історії України. Козацька культура. Козацькі клейноди, їх приналежність та значення.	2
7.	Політичний та соціокультурний розвиток українських земель в період Гетьманщини (ІІ половина ХУІІ – ХУІІІ ст.) Феномен українського бароко. Полемічна література Конституція Пилипа Орлика – перша спроба оформлення української державності.	2
8.	Українські землі у ХІХ ст. Боротьба за національне Відродження України. Історико – культурний розвиток українських земель кінця ХУІІІ – середини ХІХ ст. Культурні аспекти діяльності Кирило – Мефодіївського братства. Рух українофілів, Валуєвський та Емський Укази та їх антиукраїнська суть.	2
9.	Україна на початку ХХ ст. . Наростання революційної боротьби . Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Модернізм в українському мистецтві ХХ ст.. Нові художні стилі та напрямки.	2
10.	Національно – визвольна революція в Україні (1917 – 1922 рр.). Універсали ЦР, історія прийняття, зміст та історичне значення.	2
11.	Міжвоєнний період в історії України. Голодомор та його наслідки. Політика великого терору. Українська культура у політичному просторі тоталітаризму. Розстріляне Відродження.	2
12.	Україна в роки ІІ світової війни. Окупаційний режим та організація руху опору. Діяльність ОУН, УПА.	4
13.	Україна у повоєнний період. Особливості української культури радянської доби. Наукові досягнення України другої половини ХХ ст. «Шістдесятники» та їх внесок у розвиток української культури.	2
14.	Історико – культурні процеси в Україні в умовах незалежності (90-ті рр. ХХ ст.- початку ХХІ ст.) Культура української діаспори:напрями, течії представники. Провідні наукові та культурні діячі Незалежної України.	2
	Усього:	30

**5.5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
КОНСУЛЬТАТИВНИХ ЗАНЯТЬ**
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр

№ з/п	Тема заняття	Кількість годин
1.	Узагальнююче консультативне заняття з навчальної дисципліни «Історія та культура України»	2
	Усього:	2

6.Зміст навчальної програми

«ІСТОРІЯ ТА КУЛЬТУРА УКРАЇНИ»

ТЕМА	Назва теми	ЗМІСТ ТЕМИ	Знати	Уміти
Тема 1	Предмет, завдання, періодизація джерела та історіографія навчальної дисципліни «Історія та культура України».	Предмет і завдання курсу «Історія та культура України» та методи вивчення навчальної дисципліни. Основні концепції історії та культури. Культура як цілісний компонент, її функції, структура, типологія. Взаємозв'язок культури духовної й матеріальної. Культура і цивілізація. Археологічна періодизація дописемної історії. Поняття археологічної культури. Поняття світової та національної культури. Поняття «етносу» та «культурної ідентифікації». Національна історія та культура та їхнє значення в умовах державотворення, визначення основних пріоритетів історико-культурного розвитку народу України. Значення засвоєння історико-культурних надбань і особистісної культури у професійній підготовці майбутнього фахівця.	Мати спеціалізовані знання про вітчизняну історію, культуру та предмет історії України та української культури; особливості історичного минулого людини у світі та необхідність її самовизначення; відмінності між історичними типами світогляду; особливості історичного виникнення історії та культури.	Вміти аналізувати специфіку історичного осмислення світу та людини. Вміння трактувати специфіку історичних та культурних понять у їх порівнянні з буденними та науково - медичними знаннями. Вміння інтерпретувати основні функції та методи історії та культури України. Вміння аналізувати зв'язок розвитку історії та культури зі світовою наукою, філософією, медициною.
Тема 2	Найдавніші часи в історії та культурі України. Витоки української культури. Історичні пам'ятки та прадавня культура на теренах України.	Етапи історико-культурних процесів в Україні та їхня характеристика. Поява людини та первісні археологічні культури на території України. Трипільська культура (V –III тис. до н.е.). Археологічні дослідження, матеріальна культура Трипілья та реконструкція способу життя за віднайденими артефактами. Початок залізної доби. Кімерійсько-скіфо-сарматський культурний симбіоз (VII ст. до н. е. – III ст. н. е.) та його зв'язок із культурою античності. Орнаментальні мотиви кіммерійського мистецтва. Культура скіфів. Космогонія скіфської міфології. Поховальний культ. Культура сарматів, мілітаризм, поховальний культ і декоративно-прикладне мистецтво. Осередки античної цивілізації на території України (VII ст. до н.е. – V ст. н.е). Значення античної спадщини в духовному розвитку європейського культурно-історичного регіону.	Мати спеціалізовані знання з історії первісного суспільства; основних етапів розвитку історії та культури; пояснювати основні розділи історії та культури України стародавньої доби.	Вміти аналізувати специфіку історії та культури первісного суспільства; трактувати історичні факти грецьких, римських та українських істориків . Вміти аналізувати специфіку історії доби трипільців та кочових племен на території України; трактувати етапи розвитку історії та культури міст-держав Північного Причорномор'я в Україні та на території Східної Європи;

Тема 3	Східні слов'яни в давнину. Походження розселення, господарство та культура східних слов'ян.	Слов'янська доба (I ст. н.е.). Теорії походження слов'ян. Зарубинецька та черняхівська археологічні культури. Дохристиянські вірування давніх слов'ян. Натуралістичний характер раннях релігійних вірувань стародавніх слов'ян (анімізм, тотемізм, фетишизм, магія та чаклунство, землеробські культи). Пантеон язичницьких богів. Міфологічні вірування давніх слов'ян. Декоративно-прикладне мистецтво. Основи писемності. “Повість минулих літ” про звичаї східних слов'ян.	Мати спеціалізовані знання про етапи розвитку історії та культури у переддержавний період на території України; історію та культуру епохи перед слов'янської та слов'янської доби.	Вміти аналізувати історію та культуру епохи перед слов'янської та слов'янської доби: духовна та матеріальна культура, розвиток архітектури та мистецтва в добу заліза.
Тема 4	Київська Русь та її місце в історії та культури України. Феномен культури Київської Русі.	Виникнення та розвиток ранньофеодальної держави східних слов'ян – Київської Русі. Київська Русь в етнокультурному вимірі “Схід-Захід”. Впливи Візантії на культуру Київської Русі. Значення християнізації Київської Русі для історико-культурного поступу слов'янської держави. Суспільно-політичний устрій Київської держави. Розквіт могутності й слави Київської Русі за Володимира Великого і Ярослава Мудрого. Інтеграція церковних інституцій в суспільно-культурне життя. Причини і наслідки феодальної роздрібненості Київської Русі. Боротьба проти монголо-татарської навали. Синкретизм культури Київської Русі: християнські мотиви й язичницьке світосприйняття. Слов'янська писемність та її поширення, роль бібліотек. Диглосія (функціонування високої книжної і живої народної мов). Освіта й виховання у Київській Русі. “Руська правда” – юридична пам'ятка Київської Русі XI–XII ст. Перекладна та оригінальна література: жанри і тематика (церковна лірика, житійна, релігійна, філософсько-публіцистична, ораторська, агіографічна, світська. “Слово про Закон і Благодать” митрополита Іларіона, “Послання пресвітеру Фомі” Кліма Смолятича, “Притча о человеческой души і о телесе” Кирила Туровського, “Повчання	Мати спеціалізовані знання про етапи розвитку історії та культури держави Київська Русь; історію та культуру слов'янської держави: полемічна література, розвиток архітектури та мистецтва в добу Київської Русі	Вміти аналізувати специфіку історії доби середньовіччя; трактувати етапи розвитку історії та культури держави Київська Русь в Україні та на території Східної Європи; історію та культуру епохи середньовіччя: духовна культура та література, розвиток архітектури та мистецтва в добу Київської Русі

		<p>дітям” Володимира Мономаха). “Слово о полку Ігоревім” - визначна пам’ятка давньоруської культури. Літописання як вітчизняний жанр літератури. “Повість минулих літ” – перша систематизована оповідь історії на східнослов’янських землях. “Киево-Печерський патерик”.</p> <p>Розвиток мистецтва в Київській Русі. Архітектура та містобудування. Особливості давньоруського малярства. Фрески та мозаїки Софії Київської. Розквіт декоративно-прикладного, ювелірного мистецтв.</p> <p>Напрямки театрального, музичного та танцювального мистецтва: народне, мистецтво княжих салонів, церковне.</p> <p>Створення високорозвиненої багатогалузевої культури українського народу як наслідок завершення процесів становлення та розвитку Київської Русі під сприятливим впливом внутрішніх і зовнішніх факторів. Давньоруський культурний спадок як могутня основа формування і розвитку самобутньої української культури.</p>		
Тема 5	<p>Феодална роздробленість Русі. Історія та культура Королівства Руського (Галицько-Волинського князівства).</p>	<p>Характерні риси культурного феномену Галицько-Волинського князівства. Європейські тенденції в розвитку культури Галичини та Волині. Освіта і література. Галицько-Волинський літопис як історична та літературна пам’ятка. Розвиток ремесел та декоративно-ужиткового мистецтва. Галицька архітектурна школа. Сакральна архітектура Львова. Малярство в Галицько-Волинському князівстві: мініатюри та іконопис.</p>	<p>Знати історичні аспекти становлення та розвитку Галицько – Волинського князівства. Особливості внутрішньої та зовнішньої політики Данила Галицького та його боротьбу з монголами – татарами.</p> <p>Мати спеціалізовані знання з особливостей культурного розвитку Галицько – Волинської держави, як спадкоємниці Київської Русі.</p>	<p>Вміти аналізувати причини та наслідки феодалної роздробленості Русі. Вміти визначати роль середньовічної доби в історії та культурі України; у розвитку європейської історії та культури.</p>
Тема 6	<p>Українські землі у складі Великого Литовського князівства та Речі Посполитої. Особливості</p>	<p>Українські землі у складі Великого князівства Литовського та експансія Польщі в Україну. Кревська і Люблінська польсько-литовські унії та їхнє суспільно-політичне значення. Берестейська церковна унія та її наслідки.</p> <p>Умови формування ренесансного типу української</p>	<p>Мати спеціалізовані знання про особливості та духовний вплив іноземного панування збоку Литви та Польщі на історію та культури України. Знати особливості устрою український земель у</p>	<p>Вміти аналізувати правове становище українських земель у складі Литви та Польщі трактувати літописи періоду литовського завоювання, зразки творчої спадщини полемічної літератури</p>

	<p>української культури литовсько – польської доби (друга половина ХІУ – перша половина ХУІІ ст..)</p>	<p>культури. Специфіка поєднання ренесансних та реформаційних ідей в українській культурі. Гуманістична ідеологія в українській культурі: шляхи проникнення. Юрій Дрогобич, Станіслав Оріховський-Роксолан, Лукаш з Нового міста, Шимон Шимонович. Система вартостей у шляхетському середовищі. Проблеми синкретизму козацької культури. Роль міст у формуванні ренесансної культури України. Київ як духовний центр української культури другої половини ХІV – ХVІІ ст. Традиційна селянська культура. Релігійний чинник в еволюції української ренесансної культури. Братства як соціокультурний феномен. Петро Могила в українській духовній культурі. Розвиток освіти. Особливості функціонування братських шкіл. Острозька академія. Виникнення Києво-Могилянського колегіуму.</p> <p>Література як важливий елемент української ренесансної культури. Перші переклади на староукраїнську мову. Полемічна література. Христофор Філалет, Іван Вишенський, Мелетій Смотрицький, Захарій Копистянський. Літописання як літературний жанр.</p> <p>Початки книгодрукування. Франциск Скорина, Швайпольт Фіоль, Іван Федоров. Острозька Біблія.</p> <p>Ренесанс в українській архітектурі. “Золотий вік” львівського архітектурного мистецтва. Видатні зодчі: Петро Барбон, Павло Римлянин, Петро Красовський. Проблема формування української скульптури. Ренесансний живопис: жанри та колористика. Відомі українські художники: Л.Пухало, Ф.Сенькович, М.Петрахович. Розвиток української музичної культури. Усна народна творчість: обрядова поезія, героїчний епос (історичні пісні, думи, балади). Розвиток театрального мистецтва.</p>	<p>складі Литви та Польщі, соціальний склад населення. Вивчити вплив Люблінської та Берестейської Унії на становище в Україні.</p>	<p>періоду епохи Відродження.</p>
<p>Тема 7</p>	<p>Феномен козацтва в історії</p>	<p>Історичні умови виникнення та поширення українського бароко. Зародження українського козацтва.</p>	<p>Мати спеціалізовані знання про загальну характеристику та</p>	<p>Вміти аналізувати історичні джерела доби козацтва; трактувати</p>

	України. Козацька культура.	Козацтво як головний чинник українського суспільно-політичного та культурного життя. Військове мистецтво запорожців. Суди, покарання та страти на Січі. Освіта та церква на Січі. Участь козацтва у боротьбі проти турецько-татарської агресії та польсько-литовського поневолення. Петро Сагайдачний. Хотинська війна. Козацько-селянські повстання кінця XVI – початку XVII ст.	особливості становлення і розвитку козацької культури; особливості історичних етапів формування та розвитку держави Запорізька Січ; про причини занепаду та ліквідації козацтва в кінці XVIII ст.	козацькі літописи Самійла Величка та Григорія Граб'янки.
Тема 8	Національна революція (визвольна війна) під проводом Богдана Хмельницького	Визвольна війна під проводом Б.Хмельницького як передумова формування нового типу української культури. Причини національної революції, хід бойових дій, перемоги та поразки. Утворення української козацької держави Військо Запорізьке.	Знати причини Національної Революції під проводом Богдана Хмельницького. Становище на українських землях напередодні Визвольної війни. Вивчити хід бойових дій та причини зближення з Москвою.	Вміти скласти хронологічну таблицю бойових дій під час Національної революції 1654 – 1676 рр.
Тема 9	Політичний та соціокультурний розвиток українських земель в період Гетьманщини (II половина XVII – XVIII ст.) Феномен українського бароко. Полемічна література	Гетьманщина як прообраз української держави. Елементи демократизму в українській козацькій державі. Політика українських гетьманів Доби Руйна. Гетьманська Україна у складі Російської імперії. Гетьман Іван Мазепа та його спроба відновити незалежність України. Конституція Пилипа Орлика перша спроба конституційного оформлення української державності. Політика останніх українських Гетьманів. Скасування Гетьманщини та зруйнування Запорізької Січі. Бароко як стильова домінанта епохи. Інтерпретація бароко як національно-органічного стилю в українській культурі. Бароко як світовідчуття. Світоглядно-естетичні засади бароко. Феномен українського бароко, його характерні риси. Інтерпретація бароко як національно-органічного стилю української культури (Дм.Чижевський). Розвиток освіти та наукових знань в Україні. Заснування Києво-Могилянської академії. Книговидавнича справа в українських землях XVII-XVIII століття. Особливості українського бароко в архітектурі. Місцеві й	Знати адміністративно – територіальний устрій, систему органів влади української козацької держави, Вивчити основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики українських Гетьманів доби Гетьманщини. Взаємозв'язок української культури з європейськими культурними тенденціями культури доби Просвітництва.	Вміти аналізувати історичні документи, які відображають політику українських державних діячів, формувати причино – наслідкові зв'язки втрати автономних прав Гетьманщини.

		<p>регіональні школи дерев'яного та мурованого зодчества. Видатні майстри барокової архітектури: І Григорович-Барський, С.Ковнір, Й.Шедель, І.Зарудний, Ф.Старченко та інші. Особливості стилю бароко в образотворчому мистецтві. Монументальний живопис. Художні школи Києво-Печерської лаври. Парсуна. Портретний живопис. Емблема та герботворчість. Символи української геральдики. Іконопис. І.Руткович, Й.Кондзелевич, М.Петрахович, Ф.Селькович. Жовківський мистецький центр та його представники: Ю.Шимонович, І.Туткович, А.Альтомоне. Художня школа київської академії: І.Щирський, Д.Галятовський, Г.Левицький, Л.Тарасевич, І.Мігура. Київська граверна школа.</p> <p>Українська барокова музика та музична освіта. М.Дилецький – засновник партерного хорового концерту. Камерна вокальна музика: український романс. Найвідоміші композитори: А.Ведель, М.Березовський. Д.Бортнянський. Театральне мистецтво: вертеп, шкільна драма (містерії, мораліте, інтермедії, інтерлюдії, драма). Феофан Прокопович – реформатор українського барокового театру.</p> <p>Особливості української барокової літератури. Травестійно-бурлескні твори, мемуарно-історична проза. Зародження ідей просвітництва в Україні. Творчість Г.С.Сковороди – підсумок старої барокової літератури та започаткування просвітницького реалізму. Внесок Григорія Сковороди в духовну культуру українського народу.</p>		
Тема 10	Українські землі у ХІХ ст. Боротьба за національне Відродження України. Історико – культурний розвиток	Револуційні події в Європі та їх вплив в Україні. Суспільно-політична ситуація на українських землях після розподілу Польщі. Адміністративний перерозподіл. Російська імперська присутність в Україні. Обмеження автономії України. Ліквідація Запорозької Січі та Гетьманщини. Приєднання Південної і Правобережної України до українських земель у	Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України кін. ХVІІІ – поч. ХІХ ст., специфіку боротьби народних мас за визволення своїх територій та релігійного гніту; особливості	Вміти аналізувати та порівнювати розвиток України під владою іноземних держав; трактувати праці істориків та культурних діячів кін. ХVІІІ – поч. ХІХ ст.

<p>українських земель кінця ХУІІІ – середини ХІХ ст. Культурні аспекти діяльності Кирило – Мефодіївсько го братства.</p>	<p>складі Російської імперії. Особливості розвитку Слобідської України. Скасування чинності кріпосного права, судова реформа, розвиток промисловості. Становище українського селянства. Західноукраїнські землі під владою Австрії (кінець ХVІІІ – перша половина ХІХ ст.). Економічна й політична експансія Польщі, Румунії, Угорщини на українських землях.</p> <p>Соціально-політичні та історичні обставини розвитку української культури, особливості колоніальної культурної моделі. Роль дворянства в національно-культурному русі на українських землях. Діяльність Новгород-Сіверського патріотичного гуртка.</p> <p>Класицизм в мистецтві та літературі.”Енеїда” І.П.Котляревського, її роль і місце в новому етапі розвитку української культури. Історіографічні дослідження та їхній вплив на формування національної самосвідомості. “Історія русів”. Становлення української етнографічної науки. Г.Калиновський, М.Цертелев, М.Максимович. Формування системи освіти. Розвиток наукових знань. Заснування університетів у Харкові (1804) та Києві (1834). Розвиток скульптури, живопису. Діяльність “Руської трійці” (М.Шашкевич, Я.Головацький, І.Вагилевич). Український романтизм – важливий чинник націєтворення. Витоки українського романтизму. Є.Гребінка, Л.Боровиковський, М.Костомаров, А.Метлинський. Початки українського професійного театру. Архітектурне мистецтво України: класицизм, ампір, псевдовізантійський стиль. Українські періодичні видання як чинник національно-культурного відродження. Просвітницька та культурно-популяризаторська діяльність Кирило-Мефодіївського братства. Місце Т. Шевченка в українській культурі. Роль П.Куліша, Марка Вовчка у розвитку української культури.</p>	<p>реформування суспільного життя на територіях України під владою двох імперій.</p>	
--	---	--	--

<p>Тема 11</p>	<p>Україна наприкінці XIX та на початку XX ст. Наростання революційної боротьби. Культурні процеси в Україні в роки Першої світової війни (1914 – 1918 рр.). Модернізм в українському мистецтві XX ст.</p>	<p>Соціально-економічний і політичний розвиток України на початку XX ст. Зміни в Російській та Австрійській імперіях та їх вплив на Україну. Українська інтелігенція і розвиток національної свідомості українців. Виникнення пролетаріату. Українофіли. Російський революційний рух в Україні. Українські політичні партії. Революційні події 1905-1907 рр. Столипінська реакція і аграрна реформа. Польсько-українська конфронтація. Українці у першій світовій війні. Більшовицький переворот і Українська Центральна Рада її внутрішня і зовнішня політика. ЗУНР. Жовтнева революція. Проголошення Української Народної Республіки і радянської влади в Україні. Гетьманщина її внутрішня і зовнішня політика. Директорія. Громадянська війна та іноземна інтервенція.</p> <p>Історико-культурні дискурси доби. Філософія національної ідеї в українській культурі. Роль художнього слова в умовах “заблокованої культури”. Розквіт реалізму в українській літературі: А.Свидницький, І.Нечуй-Левицький, П.Мирний. Роль І.Франка в національно-культурному русі.</p> <p>Розвиток освіти та наукових знань в Україні. Заснування університету в Одесі. Створення системи вищих спеціальних навчальних закладів. Наукові дослідження О.Ляпунова, М.Ващенко-Захарченка, М.Авенаріуса, М.Пальчикова, М.Бекетова, І.Мечнікова, М.Гамалії, І.Полюя, М.Делоне. Тиск цензури та обмеження національно-культурного руху. Валуєвський циркуляр (1863) та Емський акт (1876). Заснування в Петербурзі журналу “Основа” (1861–1862). Культурно-просвітницька діяльність громад. В.Антонович, П. Житецький, П.Чубинський, Т.Рильський, М.Драгоманов. Південно-Західний відділ Російського географічного товариства – перший науковий українознавчий осередок в</p>	<p>Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України кінця XIX ст., специфіку боротьби представників української інтелігенції за визволення українського народу від соціального та політичного гніту з боку іноземних держав; особливості промислового перевороту та суспільно - політичного життя на території України під владою Російської та Австрійської імперій в кінці XIX – поч. XX ст.</p>	<p>Вміти аналізувати діяльність суспільно-культурних та політичних товариств та організацій, які діяли на території України в середині XIX ст.; трактувати основні погляди Михайла Грушевського, Івана Франка, Михайла Драгоманова, Миколи Міхновського.</p>
----------------	--	---	--	--

		<p>Наддніпрянській Україні. А.Вахнянин і заснування “Просвіт” (1868). Створення Наукового товариства ім. Т. Г. Шевченка (1873). Громадсько-культурна діяльність М.Грушевського.</p> <p>Трансформація культурницького руху. Етнографічні дослідження та фольклористика: Ф.Вовк, В.Хвойко, М.Сумцов, П.Чубинський. Розвиток мовознавства: П.Житецький, О.Потебня, А.Кримський, Б.Грінченко.</p> <p>Феномен українського театру. Родина Тобілевичів та виникнення українського професійного театру. Формування театральних труп. Розвиток української драматургії.</p> <p>Музично-драматичне мистецтво. Діяльність С.Гулака-Артемовського, П.Сокальського, М.Аркаса. М.Лисенко – засновник української класичної музики.</p> <p>Стилістичні особливості в архітектурі: еkleктика, віденський ренесанс, псевдовізантійський стиль, модерн. Українське пластичне мистецтво та живопис. Створення художніх навчальних закладів: художніх студій та художніх училищ.</p> <p>Кінець XIX – початок XX ст. як особлива культурно-історична епоха, доба “переоцінки цінностей”. Криза позитивізму і поява модерністського дискурсу. Філософсько-естетичні засади українського модернізму. Його стильові течії і напрями: імпресіонізм, неоромантизм, експресіонізм, символізм, декаденс. Галичина порубіжної доби – “український П’ємонт”. Покоління “Молодої України” (Леся Українка, О.Олесь, М.Міхновський, О.Кобилянська й ін.) та його роль у піднесенні національно-культурного руху. Значення часописів “Літературно-науковий вісник” і “Українська хата” у творенні державницької ідеології українства.</p> <p>Особливості розвитку українського театру і драматургії. Українська модерна драма: В.Винниченко, О.Олесь. Імпресіонізм в українському живописі. І.Труш, О.Новаківський,</p>	
--	--	--	--

		О.Мурашко. Український авангард. Брати Кричевські, О.Богомазов, В.Татлін, О.Архипенко. Г.Нарбут – видатний український графік. Національний стиль в музиці. М.Леонтович, К.Стеценко, О.Кошиць.		
Тема 12	Національно – визвольна революція в Україні (1917 – 1921 рр.).	<p>Національно – визвольна революція в Україні, утворення Центральної ради та її Універсали. Повстання самостійників. Перший Всеукраїнський конгрес. Генеральний секретаріат. Причини поразки Центральної ради та проголошення Гетьманської держави Павла Скоропадського. Створення Директорії. Проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР.</p> <p>Розвиток культури за часів Української національно-демократичної революції (1917–1921). Закладення засад національної середньої та вищої освіти (відкриття першої української гімназії ім. Т.Г. Шевченка, Українських державних університетів у Києві та Кам’янці-Подільському, Педагогічної академії, Академії мистецтв, заснування Державного українського архіву, Національної галереї мистецтв, Українського історичного музею, Української національної бібліотеки, заснування Українського театру драми та опери, Української Державної капели, Державного симфонічного оркестру, реорганізація вищих навчальних закладів. Створення Української академії наук (УАН). В.Вернадський – перший президент УАН.</p>	Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України поч. ХХ ст., специфіку боротьби представників української інтелігенції за визволення українського народу від соціального та політичного гніту з боку іноземних держав в роки Першої Світової війни (1914 - 1918) рр.; особливості політичної боротьби та суспільно культурного життя на території України під владою Російської та Австрійської імперій на поч. ХХ ст.	Вміти аналізувати діяльність політичних партій та політичних організацій, які діяли на території України на поч. ХХ ст.; трактувати основні погляди Михайла Грушевського, Івана Франка, Костя Левицького, Миколи Міхновського, Володимира Винниченка, Симона Петлюри, Сергія Єфремова.
Тема 13	Міжвоєнний період в історії України. Голодомор та його наслідки. Політика великого терору. Українська культура у політичному просторі	Воєнний комунізм і НЕП. Вхідження в СРСР. Сталінізм. Політика українізації, її завдання та риси. Індустріалізація в Україні в 1930-ті рр. Насильницька колективізація сільського господарства в Україні. Голодомор 1932-1933 рр. Руйнування церкви. Політика Польщі щодо українців. Україна у Другій світовій війні. Німецький окупаційний режим. Рух Опору на окупованій території. Діяльність ОУН-УПА. Україна на шляху мирного будівництва (друга	Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України у ХХ ст. під владою радянської Росії та Польщі у міжвоєнний період та в роки Другої світової війни; специфіку боротьби представників української інтелігенції за визволення	Вміти застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу проблем історії та культури України; самостійно аналізувати різноманітні питання з історичної проблематики дослідження історичного періоду; зокрема, розкривати зміст головних подій, фактів, протиріч в

	<p>тоталітаризму . Розстріляне Відродження.</p>	<p>половина 1940-х – початок 50-х рр.). Реформи 1960-х рр. Відлига. Десталінізація. Наростання кризових явищ (70-ті – перша половина 80-х рр.). Україна на шляху до незалежності.</p> <p>Культурне будівництво в радянській Україні 20-30-х років. Ліквідація у 1920-х роках неписьменності населення, Створення системи освіти. Педагогічна система виховання особистості А.Макаренка. Запровадження з 1932 р. трьох типів шкіл: початкової, неповної середньої, середньої. Розвиток вищої освіти. Заснування Київського авіаційного інституту.</p> <p>Український культурний ренесанс. Розмаїття напрямів та стилів - особливість літературного процесу. Літературні угруповання та їхня доля (“Гарт”, “Плуг”, ВАПЛІТЕ, “Ланка”, “Молодняк” та ін.). Експериментаторські пошуки українського театру (“Березіль” Леся Курбаса). Модерна драма М.Куліша. М.Хвильовий і дискусія з питань національної культури. Наступ тоталітаризму на українську культуру. «Розстріляне відродження». Український культурний процес в еміграції.</p> <p>Своєрідність розвитку культури в Західній Україні. Творчість січових стрільців. Львів – центр культурного життя Західної України. Діяльність Наукового товариства імені Т.Шевченка (М.Возняк, В.Гнатюк, І.Крип’якевич, С.Томашівський, Ф.Колесса). Роль “Просвіт” в поширенні освіти і культури. Літературний процес та його напрямки: П.Козланюк, С.Тудор, І.Вільде, Б.Лепкий, Н.Королева. Поетична спадщина С.Гординського та Б.-І.Антонича. Діяльність Д.Донцова.Музичне і театральне життя. Станіслав Людкевич.</p> <p>Тоталітарне панування соціалістичного реалізму в культурі радянської України 30-х – середини 50-х років. Зародження українського радянського кінематографу. Центри кіновиробництва. Творчість О.Довженка – переломний етап у</p>	<p>українського народу від тоталітарного режиму радянської влади; про репресії та голодомори в Україні 1921 – 22 рр. та 1932 – 33 рр.</p>	<p>галузі розвитку історичної минувшини середини ХХ ст., роль церкви та релігії на культурне та суспільне життя України у міжвоєнний період; оперувати при цьому засвоєним категоріально - понятійним та термінологічно дефініційним апаратом історичної та культурної термінології та історичними датами.</p>
--	---	---	---	--

		<p>розвитку кіномистецтва та його “поетичне” кіно: “Звенигора”, “Арсенал”, “Земля”.</p> <p>Розвиток музичного мистецтва. Творчість композиторів Г.Верьовки, П.Козицького, Л.Ревуцького, М.Колесси. Започаткування Б.Лятошинським українського музичного авангарду (опера “Золотий обруч”). Новаторські тенденції у творчості композиторів В. Косенка, М. Вериківського (автор першого українського балету “Пан Каньовський”). Творча діяльність капели “Думка” – одного з кращих хорових колективів країни.</p> <p>Образотворче мистецтво. Модернізм в українському мистецтві: М.Бойчук, А.Петрицький. Майстер батального жанру та графічних ілюстрацій М.Самокиш. Пейзажні твори М. Бурачка, Г.Світлицького, портретний жанр М. Жука. Майстри образотворчого мистецтва Галичини: А.Монастирський («Запорожець»), І.Труш, О.Новаківський.</p>		
Тема 14	Україна в роки світової війни. Окупаційний режим та організація руху опору. Діяльність ОУН, УПА.	<p>«Українське питання» в європейській політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецький альянс. Причини, передумови, початок Другої світової війни. Пакт Ріббентропа-Молотова. Вступ Червоної армії на територію Західної України. Включення основної частини західноукраїнських земель до складу УРСР та їх «радянська». Масові репресії проти місцевого населення. Опір утвердженню комуністичного режиму на західноукраїнських землях. Український центральний комітет. Діяльність ОУН. Встановлення нацистського окупаційного режиму та народний опір йому. Україна у планах Німеччини. Початок німецько-радянської війни, її цілі та характер. Оборонні бої літа–осені 1941 р. Причини поразки Червоної армії у початковий період війни. Розчленування України як історично географічної та політичної цілісності, її пограбування. Злочини гітлерівців проти населення. Рух Опору.</p>	Знати: зміст понять і термінів: Друга світова війна, характер війни, „бліцкриг”, агресія, окупація. Троїстий пакт, „зимова війна”, плани операцій: „Вайс”„Грюнг”„Морський лев”; характер, періодизацію, головні події, Другої світової війни; хронологічні межі Другої світової війни та німецько-радянської війни, дати ключових битв Другої світової війни. Участь загонів ОУН, УПА в національному русі опору.	Вміти установлювати тривалість і хронологічну послідовність Другої світової війни; працювати з історичними джерелами; визначити (за допомогою історичної карти) основні театри воєнних дій, місця основних битв, зміни державних кордонів у Європі; оцінити роль провідних представників тоталітарної політичної та військової світової еліти (Адольфа Гітлера, Йосифа Сталіна) обґрунтувати власні судження щодо історичних подій Другої світової війни.

		<p>Проголошення у Львові Акту відновлення Української держави. Діяльність «похідних груп». Репресії нацистів проти ОУН. Перехід націоналістів до боротьби на два фронти. Створення та діяльність УПА. Тарас Чупринка. Армія крайова. Українська головна визвольна рада. Радянський партизанський рух у тилу нацистів. Взаємовідносини радянських партизанів з ОУН–УПА. С. Ковпак. Битва за Україну. Курська битва і початок вигнання гітлерівців з України. Чернігівсько-Прип'ятська операція. Оволодіння Донбасом. Форсування Дніпра. Наступ у напрямку Запоріжжя і Дніпропетровська. Визволення Києва. Україна на завершальному етапі війни (1944–1945 рр.). Звільнення Закарпатської України. Возз'єднання українських земель. Внесок українців у розгром нацистської Німеччини. Українське питання на Ялтинській конференції. Територіальні зміни УРСР після війни. Входження України до складу держав-засновниць ООН. Труднощі післявоєнної відбудови. Втрати України в роки війни. Голод 1946–1947 рр. «Радянізація – 2» західних областей України. Насильницька колективізація. Масові репресії та депортації населення. Ліквідація Української греко-католицької церкви. Підпільно-партизанська боротьба ОУН і УПА проти тоталітарного ладу. Примусове переселення українців у 1944–1947 рр. Операція «Вісла». Створення концентраційних таборів. Ідеологічний наступ сталінщини на спроби культурно національного відродження в Україні.</p>		
<p>Тема 15</p>	<p>Україна у повоєнний період. Особливості української культури радянської доби, наукові досягнення</p>	<p>Передача Кримської області до складу УРСР. Спроби лібералізації політичного режиму. XX з'їзд КПРС. Критика культу особи Сталіна. Початок реабілітації жертв комуністичних репресій. Реформи Н. Хрущова. Зародження руху «шістдесятників», його ідеали і цінності, роль у національно-</p>	<p>Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України у другій половині XX ст. під владою СРСР; специфіку боротьби представників української інтелігенції (шістдесятників та</p>	<p>Вміти застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу проблем історії та культури України; самостійно аналізувати різноманітні питання з історичної проблематики дослідження даного</p>

України другої половини ХХ ст.	<p>культурному житті. Початок наступу на шістдесятників. Розповсюдження «самвидаву». Нові політичні репресії. Антираелігійна кампанія. Прорахунки у зовнішній політиці. Усунення Н. Хрущова від влади. Поглиблення системної кризи тоталітарного режиму (друга половина 1960-х – середина 1980-х років). Переміни в кремлівському керівництві у жовтні 1964 р. та їх наслідки для України. «Косигінська реформа». Ідеологія «розвинутого соціалізму». Наростання кризових явищ у соціально-економічному житті. Посилення репресій проти шістдесятницького руху в Україні. «Великий погром» 1972 р. «Чистка» керівних державних і партійних кадрів республіки. Курс на прискорення «злиття націй» у СРСР. Посилення реакції в духовному житті. Спотворення історії України. Наслідки русифікації в Україні. Нова Конституція УРСР. Дисидентський рух. Розгортання правозахисного і дисидентського руху. Самостійницький, національно-культурницький, правозахисний та релігійний напрями українського дисидентства. Українська робітничо-селянська спілка. Л. Лук'яненко. Форми спротиву комуністичному тоталітаризмові. Самвидав. «Український вісник». В. Чорновіл. Демонстрації протесту. Українська гельсінська група. М. Руденко. Боротьба з інакомисленням. Значення українського дисидентського руху. Горбачовська «перебудова» в українському контексті. Пошуки шляхів модернізації суспільства, їх необхідність. Шахтарські страйки. Чорнобильська катастрофа та її наслідки. Активізація суспільно-політичного життя в Україні. Спілка письменників України. Товариство Лева. «Меморіал». Товариство української мови ім. Т. Шевченка. Поява незалежних українських видань. Прийняття закону «Про мови в Українській РСР». «Живий ланцюг»,</p>	дисидентів) за визволення українського народу від тоталітарного режиму радянської влади; про катастрофу світового масштабу: вибух на Чорнобильській АЕС та екологічну катастрофу в Україні та світі; появу перших культурних та громадсько-політичних організацій у боротьбі за незалежність України.	історичного періоду; зокрема, розкривати зміст головних подій, фактів, протиріч в галузі розвитку історичної минувшини кінця ХХ ст.; оперувати при цьому засвоєним категоріально-понятійним та термінологічно-дефініційним апаратом історичної та культурної термінології та історичними датами.
--------------------------------	---	---	--

		<p>присвячений Акту злуки УНР і ЗУНР. Святкування 500-річчя українського козацтва. Рух за легалізацію УГКЦ та УАПЦ. Формування багатопартійності. Народний рух України за перебудову, його програма та соціальна база. Партійне будівництво. Вибори до Верховної Ради УРСР та місцевих Рад. Утворення демократичного блоку. Від Декларації про державний суверенітет України до референдуму про її незалежність. Протистояння між «групою 239» та Народною радою. Декларація про державний суверенітет України. Курс національно-демократичних сил на утвердження державної незалежності. Голодування студентів у Києві. Загострення економічного становища. Посилення соціальної напруги в суспільстві. Страйковий рух. Акт проголошення незалежності України. Заборона діяльності КПУ. Загальноукраїнський референдум 1 грудня 1991 р. Вибори Президента України. Історичне значення проголошення незалежності України. Суперечливість культурного і духовного життя України в другій половині ХХ ст. Перехід до обов'язкової середньої освіти. Русифікація. Посилення політизації навчально-виховного процесу. Слабка практична реалізація наукових розробок. Освоєння космосу. Ідеологічний контроль у літературі та музиці. Театр і кіно. Образотворче мистецтво. Негативні тенденції в духовній сфері.</p>		
Тема 16	<p>Історико – культурні процеси в Україні в умовах незалежності (90-ті рр. ХХ ст.- початку ХХІ ст.) Культура української діаспори: напрямки, течії</p>	<p>Президент Л. Кравчук. Міжнародне визнання Української держави. Остаточний демонтаж СРСР. Угода про співдружність Незалежних Держав. Закон «Про громадянство України». Затвердження державної символіки. Формування Збройних сил і Військово-морського флоту, Національної гвардії, Служби безпеки, митної служби. Запровадження національної грошової одиниці та інших інститутів державності. Проблеми</p>	<p>Мати спеціалізовані знання про історичний та культурний розвиток України в кінці ХХ – поч. ХХІ ст.; специфіку розвитку незалежної України; про перебіг і значення двох революцій за час незалежності України; боротьби українського народу за незалежність в АТО на Сході</p>	<p>Вміти застосовувати набуті теоретичні знання для аналізу проблем історії та культури України; самостійно аналізувати різноманітні питання з історичної проблематики дослідження даного історичного періоду; до сучасності; оперувати при</p>

	представники.	<p>соціально-економічного та політичного реформування українського суспільства. Труднощі національно-культурного відродження, розвитку науки, освіти, духовності. Міжнаціональні відносини і їх правове регулювання в Україні. «Декларація прав національностей України». Кримська автономія. Реформи та ілюзії: Президент Л. Кучма. Прийняття Конституції України. Грошова реформа. Наростання економічної кризи та соціальної напруженості наприкінці 90-х років. Виборчі перегони 1998–1999 рр. «Реформи заради добробуту» прем'єр-міністра В. Ющенка. Початок економічної стабілізації. Прем'єр-міністри А. Кінах та В. Янукович. Політична криза 2000–2001 рр. «Касетний скандал». Вбивство Г. Гонгадзе. «Україна без Кучми». Парламентські вибори 2002 р. Українська помаранчева революція. Президент В. Ющенко. Початок президентської виборчої кампанії 2004 р. і українське суспільство. Фальсифікації виборів з боку влади. Українська помаранчева революція, її причини, хід, соціальна база. Ухвала Верховного Суду України про переголосування другого туру президентських виборів. Президент В. Ющенко. Діяльність урядів прем'єр-міністрів України Ю. Тимошенко та Ю. Єханурова. Парламентські вибори 2006 р. Другий прихід у владу В. Януковича. Політична криза в Україні 2007 р. Дострокові вибори до Верховної Ради 2007 р. Друге урядування Ю. Тимошенко. Світова економічна криза 2008 р. «Газова війна» Росії проти України. Від реваншу до європейського вибору. Президенти В. Янукович та П. Порошенко. Президентські вибори 2010 р. та перемога на них В. Януковича. Парламентські вибори 2012 р. Відмова від європейської інтеграції України. Революція гідності 2013–2014 рр. Силевий розгін Майдану в Києві. «Небесна Сотня». Відсторонення В.</p>	України.	цьому історичними датами.
--	---------------	--	----------	---------------------------

Януковича від виконання ним обов'язків Президента України. Формування і діяльність нової влади. Позачергові президентські та парламентські вибори 2014 р. Президент України П. Порошенко. Загострення соціально-економічної кризи. Угода про асоціацію між ЄС і Україною. Заміна міліції Національною поліцією. Розгортання в Україні процесів декомунізації, заборона діяльності Комуністичної партії. Парламентськоурядова криза 2016 р. в Україні. Призначення нового складу Кабінету Міністрів на чолі з В. Гройсманом. Російсько-українська війна 2014–2020 рр. Загарбання Російською Федерацією Автономної Республіки Крим та м. Севастополь. Російська агресія на сході України, її ідеологічні засади. Концепція «русского міра». Інспірування Росією проголошення т. зв. Донецької і Луганської «народних республік». Початок проведення Україною антитерористичної операції. Активізація Російською Федерацією гібридної війни проти України. Перші поразки та перемоги українських військ. Волонтерський рух. Вторгнення регулярних військ РФ в Україну. Переговори лідерів країн «нормандської четвірки». Мінські угоди. Міжнародні санкції щодо Росії. Попередні наслідки російської агресії в Україну. Основні орієнтири зовнішньої політики. Діяльність України на міжнародній арені. Концепція української зовнішньої політики. Набуття Україною без'ядерного статусу. Будапештський меморандум про гарантії безпеки у зв'язку з приєднанням України до Договору про нерозповсюдження ядерної зброї. Участь України у миротворчих процесах ООН, у програмі «Партнерство заради миру», в діяльності Ради Європи та інших міжнародних інституцій. Українська діаспора на сучасному етапі. Нові тенденції в культурному та духовному житті України.

**7. ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ
ДО ЕКЗАМЕНУ
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр**

1. Дайте визначення історії, як науки та навчальної дисципліни. Періодизація історії.
2. Поняття терміну «культура», типологія культури. Періодизація історії та культури України.
3. Дайте оцінку історичній постаті Михайла Грушевського, поясніть чому його називають батьком української історичної науки.
4. Джерела вивчення історії та культури України.
5. Поясніть значення літописів та літературних пам'яток, як джерел вивчення минулого України, для розвитку історичної науки.
6. Опишіть, як відбувалося зародження людського суспільства на українських землях в період первіснообщинного ладу.
7. Суть неолітичної революції та її вплив на розвиток культури первісної доби.
8. Досягнення Трипільської культури
9. Опишіть основні досягнення культури дослов'янських народів на території України. Кіммерійський період в українській історії.
10. Опишіть основні досягнення культури скіфів на території України, які найвідоміші знахідки скіфського періоду Вам відомі.
11. Поясніть, які Вам відомі концепції походження східних слов'ян та яким чином відбувалося їх розселення по території України.
12. Поясніть яким був суспільний устрій у східних слов'ян, на чому базувалася їх економіка та духовна культура.
13. Поясніть, яким чином відбувалося зародження державності у східних слов'ян, коли була утворена держава Київська Русь та які є теорії щодо її заснування.
14. Опишіть внутрішню та зовнішню політику князя Олега. Чому русько – візантійський договір заключений Олегом називають одним з найвигідніших договорів руських князів з Візантією.
15. Охарактеризуйте розвиток Київської Русі в період правління князя Ігоря. Які були причини та наслідки повстання древлян в 945 році.
16. Поясніть значення внутрішніх реформ та зовнішньої політики княгині Ольги.
17. Опишіть зміцнення держави Київська Русь в період правління князя Володимира. Поясніть яке значення мали внутрішні реформи князя для зміцнення єдності та могутності Київської держави.
18. Запровадження християнства на Русі та вплив цієї події на розвиток культури Київської Русі.
19. Опишіть розквіт економічного та культурного життя Київської Русі в період правління Ярослава Мудрого. Як ви думаєте, чому Ярослава Мудрого називають «тестем Європи».
20. Культурні досягнення Київської Русі в період правління Ярослава Мудрого.
21. Розвиток писемності та освіти на території Київської Русі.
22. Літописи Київської Русі, які унікальні пам'ятки культури Київської Русі.
23. Визначні літературні пам'ятки Київської Русі.
24. Особливості архітектури Київської Русі. Дерев'яне зодчество та мурована архітектура.
25. Останні князі Київської Русі. Триумвірат Ярославичів, боротьба за збереження єдності Київської Русі за правління Володимира Мономаха та Мстислава.

26. Суть політики Володимира Мономаха спрямована на збереження єдності Київської Русі.
27. Причини та наслідки феодальної роздробленості Київської Русі.
28. Поясніть, які наслідки мало нашестя монголо – татар на Русь в XIII ст. Чим закінчилися битва на річці Калка та похід хана Батия на Русь.
29. Розвиток української культури в умовах монголо – татарського нашестя.
30. Дайте оцінку історичній постаті Данила Галицького, поясніть якою була його внутрішня та зовнішня політика.
31. Поясніть яким чином відбувалася литовська експансія на українські землі та яким був устрій українських земель у складі Великого литовського князівства .
32. Поясніть які наслідки мало прийняття Кревської Унії, як військово – політичного союзу Литви та Польщі, якою була політика князя Вітовта на українських землях.
33. Зародження друкарської справи на Україні. Розвиток української літератури XIV – XVI ст.
34. Перерахуйте причини виникнення козацтва, які ви знаєте гіпотези походження назви “козак”. Утворення перших козацьких поселень та заняття їх жителів.
35. Опишіть утворення Запорозької Січі як центру та військової бази українського козацького війська. Що Ви знаєте про Дмитра Вишневецького, як основоположника першої Запорозької Січі.
36. Обґрунтуйте чи дійсно запорізьке військо в період Козаччини було найкращим військом в Європі, в чому полягала військова майстерність запорожців.
37. Поясніть якою була тактика козаків в боротьбі з турками та татарами за кошового отамана Петра Конашевича Сагайдачного, які найгучніші походи проти турок та татар Вам відомі. Хотинська битва.
38. Опишіть січове життя запорозьких козаків, яким чином відбувалося судочинство на Січі.
39. Розкрийте основні умови Люблінської Унії (1569 р.) та її наслідки для України.
40. Причини та наслідки Берестейської церковної унії 1596 р. Описати релігійне життя українців в Речі Посполитій
41. Діяльність полемістів та перших братств, як засіб збереження православ'я на українських землях в складі Речі Посполитої.
42. Дайте оцінку історичній постаті Богдана Хмельницького, що стало приводом до національно – визвольної війни 1648 – 1654 рр..
43. Розкрийте причини Визвольної війни українського народу під проводом Богдана Хмельницького.
44. Поясніть, яким був устрій української держави в період Гетьманщини.
45. Боротьба за збереження державності українського народу після смерті Богдана Хмельницького. Політика Івана Виговського. Опишіть основні умови Гадяцького договору та його наслідки.
46. Як ви думаєте, чому період гетьманування Юрія Хмельницького називають періодом початку втрати державної незалежності України. Слободищенський трактат та його наслідки для України.
47. Охарактеризуйте становище на Правобережній Україні за гетьмана Павла Тетері.
48. Поясніть суть внутрішньої та зовнішньої політики гетьмана Лівобережної України Івана Брюховецького
49. Поясніть, в чому полягала суть політики українського гетьмана Петра Дорошенка.
50. Чому Івана Мазепу називають одним з найвидатніших українських гетьманів. Вклад гетьмана в розвиток освіти та культури на Україні.
51. Обґрунтуйте, чому Конституцію Пилипа Орлика називають першою спробою конституційного оформлення української державності.
52. Розвиток освіти в Україні в кінці XVII початку XVIII ст.. Острожський колегіум – перший вищий навчальний заклад в Україні.
53. Поширення ідей Просвітництва в українському суспільстві. Зародження вищої освіти. Острожський колегіум.

54. Згадайте в чому полягав наступ Російської імперії на автономію України в період гетьманування Івана Скоропадського.
55. Опишіть діяльність останніх українських гетьманів Данила Апостола та Кирила Розумовського та їх спроби відродити автономію України.
56. Поширення ідей гуманізму в українській культурі ХУІІ – початку ХУІІІ ст.
57. Ознаки та приклади зародження нової української літератури наприкінці ХУІІІ ст.
58. Розвиток мистецтва та архітектури в Україні ХУІІІ – ХУІІІІ ст. Українське бароко.
59. Поясніть яким чином відбувалося відродження національної свідомості українців в середині ХІХ ст., яке значення мало створення та діяльність Кирило – Мефодієвського братства.
60. Розкрийте основні причини скасування кріпосного права в Російській імперії в ХІХ ст. та його наслідки. Які ще реформи проведені в Російській імперії в 60-70 – х роках ХІХ ст. Вам відомі.
61. Охарактеризуйте суть руху Українофілів в ІІ половині ХІХ ст., згадайте коли були прийняті Валуєвський та Емський укази та в чому полягала їх антиукраїнська суть.
62. Роль культури у формуванні національної свідомості українського народу в ХІХ ст. Провідні діячі української культури цього періоду.
63. Розвиток музичного та театального мистецтва в Україні в ХІХ ст.
64. Обґрунтуйте чому перша світова війна стала справжньою трагедією для українського народу.
65. Поясніть причини, які призвели до національно – визвольної революції на початку ХХ ст., та якими були перші рішення Центральної Ради.
66. Опишіть основні етапи діяльності Центральної Ради на Україні. Успіхи та невдачі перших керівників УНР. Причини поразки Центральної Ради.
67. Універсали Центральної Ради та їх роль в утвердженні української державності.
68. Розкрийте основні етапи діяльності уряду гетьмана Павла Скоропадського. Причини поразки Гетьманщини в ХХ ст.
69. Культурні досягнення в добу Гетьманату П.Скоропадського 1918 р.
70. Поясніть яким чином відбувалося формування антигетьманівських сил на Україні для боротьби за ліквідацію влади гетьмана Павла Скоропадського.
71. Поясніть основні засади внутрішньої та зовнішньої політики Директорії, чому національно визвольна революція зазнала поразки.
72. Обґрунтуйте особливості політики «військового комунізму та НЕПУ в Україні.
73. Згадайте коли на Україні впроваджувалася політика українізації і чим вона закінчилася.
74. Опишіть основні етапи колективізації на Україні в 30 – х роках ХХ ст. та обґрунтуйте якими були її наслідки для України.
75. Опишіть основні причини Голодомору на Україні в 30-х роках ХХ ст. Наслідки Голодомору.
76. Поясніть суть сталінського режиму на Україні в 30-х роках ХХ ст. , назвіть основні етапи репресій.
77. Зародження кіномистецтва в 1920-х рр. Охарактеризувати перші стрічки О.Довженка
78. Друга світова війна та організація руху опору в Україні. Діяльність ОУН та УПА
79. Адміністративно-територіальні зміни кордонів УСРР 1945, 1947 рр. (договори з Чехословаччиною, Польщею, Румунією). Приєднання Криму в 1954 р.
80. Розкрити значення Ждановщини та Лисенківщини в післявоєнній відбудові Радянської України.
81. Десталінізація. Лібералізація. «Культ особи Сталіна».
82. Опозиційний характер дисидентського руху в Україні. Надати приклади форм боротьби дисидентів.
83. Вплив шістдесятників на загальний розвиток культури в Радянській Україні.
84. Формування багатопартійності та ліквідація 6 статті Конституції СРСР.
85. Описати концепцію зовнішньої політики незалежної України.

86. Державотворчі процеси в Україні в 1990-х роках. Перші кроки України до незалежності. Досягнення за роки незалежності України в галузі науки, культури та спорту.
87. Здобуття Україною незалежності. Президенти незалежної України.
88. Революція Гідності та початок боротьби за збереження територіальної цілісності та суверенітету України на початку XXI сторіччя.
89. Боротьба в Україні за збереження територіальної цілісності та суверенітету в ході російсько – української війни.
90. Особливості розвитку української культури в умовах Держаної Незалежності.

**8. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ
ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ
з навчальної дисципліни
«Історія та культура України»
освітньо-професійна програма: Акушерська справа
на I семестр**

Оцінювання активності і знань здобувачів фахової передвищої освіти відбувається під час практичних занять, поточного письмового та усного контролю, виконання підсумкових завдань.

Усі види навчальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти оцінюються за чотирибальною (національною) шкалою.

Критерії оцінювання знань і вмінь

При оцінюванні досягнень здобувачів фахової передвищої освіти враховується:

- застосування системного підходу: вміння бачити місце питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильність та повнота розкриття питання, вміння чітко, логічно, систематизовано викласти матеріал;
- рівень осмислення навчального матеріалу, повнота розкриття змісту понять, характеру закономірних зв'язків та залежностей між явищами, які вони відображають, точність застосування наукових термінів;
- рівень виявлення аналітичних вмінь, вміння обґрунтувати основні положення викладеного матеріалу, демонструючи навички наукового узагальнення проблеми та вміння зробити достатньо мотивовані висновки;
- вільне володіння матеріалом як вміння зробити його повний або концентрований виклад, так і вміння використовувати матеріал у новій навчальній ситуації, знання основних концепцій проблеми, яка розглядається, вміння мотивовано викласти власну точку зору;
- вміння бачити прикладний аспект (практичне застосування) знань, що висвітлюються;
- використання додаткової літератури;
- культура мовлення.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- правильно і повно розкрито зміст матеріалу в обсязі програми, відповідь має чіткий, логічний та послідовний характер;
- повністю розкрито зміст понять, точно використано наукові терміни;
- відповідь насичена глибокими та розгорнутими судженнями;
- зроблено аргументовані висновки;
- здобувач фахової передвищої освіти демонструє творче застосування знань при переформатуванні запитання.

Оцінка «4» (добре) ставиться, якщо у відповіді:

- зазначено і простежується розуміння місця питання, що розглядається, як в структурі теми, так і в структурі курсу в цілому;
- майже повно розкрито основний зміст матеріалу, відповідь структурована, проте наявні окремі помилки у послідовності викладу;
- надано правильне визначення понять і чітко використано наукові терміни;

- недостатньо виваженою та аргументованою є доказова база, недостатньо мотивовані висновки;

- здобувач фахової передвищої освіти вільно оперує знаннями, може застосовувати їх у новій навчальній ситуації;

- у відповіді трапляються окремі мовленнєві помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- зміст навчального матеріалу викладено неповно, фрагментарно, відповідь має недостатньо стійкий (здобувач фахової передвищої освіти відповідав невпевнено) та послідовний характер;

- допущено певні помилки й неточності у використанні наукової термінології та визначенні понять;

- відповідь має формальний та переважно репродуктивний характер, висновки не аргументовані та не охоплюють всього змісту викладеного матеріалу;

- у новій навчальній ситуації здобувач фахової передвищої освіти використовує лише окремі знання вивченого матеріалу;

- у відповіді наявні фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо у відповіді:

- здобувач фахової передвищої освіти неспроможний відтворити зміст навчального матеріалу у певній послідовності, у відповіді окремі фрагменти знань перемежуються з розрізненими фактами та загальними фразами;

- допущено грубі помилки при визначенні понять та використанні термінології;

- викладений матеріал не узагальнено, висновки не сформульовано;

- наявні грубі фактичні та мовленнєві помилки.

Оцінювання тестових завдань

Оцінка «5» (відмінно) - 100 - 85 % правильних відповідей

Оцінка «4» (добре) - 84 - 70 % правильних відповідей

Оцінка «3» (задовільно) - 69 - 51% правильних відповідей

Оцінка «2» (незадовільно) - 50 % і менше правильних відповідей

Оцінювання презентацій

Оцінка «5» (відмінно) - тему розкрито повно, використані матеріали демонструють розуміння теми, матеріал викладений в логічній послідовності, з використанням міждисциплінарних зв'язків, грамотно, раціонально використані можливості комп'ютерної анімації, презентація не перевантажена слайдами (12-18 слайдів), кожен слайд має заголовок, слайди прості та доступні, інформація подана кількома лаконічними реченнями у вигляді нумерованих або маркованих списків, раціонально використані графіки, малюнки, діаграми тощо. Здобувач фахової передвищої освіти чітко, впевнено та грамотно доповідає і викладає матеріал, відповідає на запитання, готовий до дискусії.

Оцінка «4» (добре) - тему розкрито частково, має місце порушення логічної послідовності, неповне використання міждисциплінарних зв'язків, допущені незначні граматичні помилки, недостатньо використані можливості комп'ютерної анімації, презентація перевантажена слайдами (або недостатньо слайдів для розкриття теми), на одному слайді багато дрібної інформації або суцільний текст, надвелика кількість фотографій чи інших зображень.

Оцінка «3» (задовільно) - наявні суттєві недоліки у виконанні презентації, тема розкрита частково, порушена логічна послідовність викладеного матеріалу, здобувач фахової передвищої освіти не завжди з розумінням підбирає матеріал, допущені помилки як в презентації, так і в доповіді. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній

аналіз представлених матеріалів.

Оцінка «2» (незадовільно) - тема не розкрита, в роботі відсутні графіки, малюнки. Не використані можливості комп'ютерної анімації, відсутній аналіз представлених матеріалів. Здобувач фахової передвищої освіти не володіє матеріалом, не може відповісти на запитання.

Оцінювання рефератів:

Оцінка виставляється з урахуванням двох параметрів:

- 1) обсяг виконаного матеріалу;
- 2) якість написання роботи.

Оцінка «5» (відмінно) ставиться за роботу, яка має обсяг до 12 друкованих (рукописних) сторінок; проблема та актуальність, яка в ньому розглядається, викладена повно, послідовно, логічно; зроблено всі аналітичні розрахунки; список використаної наукової літератури нараховує 5-6 джерел, відповідає сучасним правилам оформлення бібліографії.

Оцінка «4» (добре) ставиться за роботу, яка має обсяг 8 сторінок; тема викладена досить повно, але є певні недоліки у логічному викладанні та не всі розрахунки; бібліографічний список нараховує 4-5 джерел, відповідає сучасним правилам, але містить певні помилки.

Оцінка «3» (задовільно) ставиться, коли обсяг роботи є недостатнім для викладення обраної проблеми, і тому проблема розглядається поверхово; у бібліографічному списку менше чотирьох наукових джерел і є помилки.

Оцінка «2» (незадовільно) ставиться, якщо тема нерозкрита, у бібліографічному списку менше 2 наукових джерел, і він подається не за сучасними правилами.

Оцінювання самостійної роботи

Оцінка «5» (відмінно) - здобувач фахової передвищої освіти надав повну, обґрунтовану відповідь на питання, використав всі рекомендовані джерела інформації, чітко відповідає на поставлені питання, дотримана етика посилань.

Оцінка «4» (добре) - здобувач фахової передвищої освіти надав достатню відповідь на питання, використав матеріали основних джерел інформації, надає відповіді на поставлені питання, допускає незначні помилки в обґрунтуванні, дотримана етика посилань.

Оцінка «3» (задовільно) - здобувач фахової передвищої освіти орієнтується в поняттях, частково розкрив питання, використані тільки матеріали підручника, відповідає на поставлені питання невпевнено, допускає фактичні помилки, дотримана етика посилань частково.

Оцінка «2» (незадовільно) - здобувач фахової передвищої освіти не виконав роботу, на поставлені питання не відповідає або допускає грубі помилки.

Засоби діагностики результатів навчання

Засобами оцінювання та методами демонстрування результатів навчання з предмету «Історія та культура України» є:

- екзамен;
- контрольна робота;
- опитування індивідуальне, групове або фронтальне;
- усне або письмове опитування;
- стандартизовані тести;
- наскрізні та командні проекти;
- реферати, есе;
- презентації здобувачів фахової передвищої освіти

9. Список рекомендованої літератури:

Основна

1. Бойко О.Д. Історія України: підручник / О.Д.Бойко. 7-е вид. - К.: ВЦ «Академія», 2018. - 720 с.
2. Історія і культура України [Текст]: електрон. підручник для студ. природнич. і техн. спец. / В.В. Іваненко, Г.Г. Кривчик. - Д.: ДНУ ім. Олесь Гончара, 2016. - 206 с.
3. Борисенко В. Курс української історії: 3 найдавніших часів до ХХ століття. - К.: Либідь, 1996. - 616 с.
4. Брайчевський М. Конспект історії України. - К.: Знання, 1993. - 208 с.
5. Верстюк В.Ф., Гарань О.В., Гурій О.І. та ін. Історія України. - К.: Альтернативи, 1997. - 424 с.
6. Грушевський М. Історія України-Руси: У 11 т., 12 кн. / НАН України; Інститут української археографії та джерелознавства ім. М.С.Грушевського та ін. - К.: Наук. думка, 1991 - 2000. - (Пам'ятки історичної думки України).
7. Історія України / Кер. авт. кол. Ю.Зайцев. - Львів: Світ, 1996. - 488 с.
8. Історія України: Навчально-методичний посібник для семінарських занять / За ред. В.М. Литвина. - К.: Знання-Прес, 2006. - 460 с. - (Вища освіта ХХІ століття).
9. Історія української культури / За заг. ред. І. Крип'якевича. - К.: Либідь, 1994. - 656 с.
10. Історія української культури: Навч. посіб. / О. Ю. Павлова, Т. Ф. Мельничук, І. В. Грищенко; за ред. О. Ю. Павлової. - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 408 с.
11. Історія української культури: Курс лекцій / Л. В. Анучина, О. В. Бурлака, О. А. Лисенко та ін. - Х.: Вид-во «ФІНН», 2010. - 408 с.
12. Культурологія : теорія та історія культури : навч. посіб. рек. МОН України / за ред. І. І. Тюрменко. - К. : ЦУЛ, 2010. - 370 с.
13. Лановик Б., Лазарович А. Історія України. - К.: Знання-Прес, 2006. - 598 с.
14. Литвин В. Історія України. - К.: Наук. думка, 2006. - 728 с.
15. Полонська-Василенко Н. Історія України: Репринтне відтворення видання. У 2 т. - К., 1992. - Т.1. - 588 с.; Т.2. - 606 с.

Допоміжна

1. Верстюк В.Ф., Дзюба О.М., Репринцев В.Ф. Україна від найдавніших часів до сьогодення. Хронологічний довідник. - К.: Наук. думка, 1995. - 687 с.
2. Видатні постаті в історії України ІХ-ХІХ ст. Короткі біографічні нариси. Історичні та художні портрети: Довід. вид. / Кер. авт. кол. В.І.Гусев. - К.: Вища шк., 2002. - 359 с.
3. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХХХ століття. - К.: Генеза, 1996. - 360 с.
4. Гунчак Т. Україна: перша половина ХХ століття: Нариси політичної історії. - К.: Либідь, 1993. - 288 с.
5. Довідник з Історії України (А - Я) / За заг. ред. І.Підкови, Р.Шуста. - К.: Генеза, 2001. - 1136 с.
6. Історія України в особах. ХІХ - ХХ ст. / Кер. авт. кол. І. Войцехівська. - К.: Україна, 1995. - 479 с.
7. Історія України: нове бачення: У 2 т. - К.:Україна, 1995. - Т.1. - 450 с.;1996. - Т.2. - 494 с.

8. Кухта Б. З історії української політичної думки: [Текст лекцій.: Навчальний посібник]. - К.: Генеза, 1994. - 368 с.
9. Литвин В.М, Мордвінцев В.М, Слюсаренко А.Г. Історія України. - К.: ЗнанняПрес, 2002. - 669 с.
10. Новітня історія України (1900-2000) / А.Г. Слюсаренко, В.І. Гусев, В.М. Литвин. - К.: Вища шк., 2000. - 719 с.
11. Петровський В.В., Радченко Л.О., Семененко В.І. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі. - Харків: ВД "ШКОЛА", 2007. - 592 с.
12. Політична історія України. ХХ століття: У 6 т. / За ред. І.Ф. Кураса. - К.: Генеза, 2002 - 2003.- Т. 6. - 696 с. 26
13. Попович М. Нарис історії культури України. - К.: "АртЕк", 1998. - 728 с.
14. Світлична В.В. Хсторія України. - К.: Каравела, 2006.
15. Субтельний О. Україна: Тсторія. - К.: Либідь, 1991. - 510 с.
16. Україна: друга половина ХХ століття: Нариси історії / П.П.Панченко, М.Р. Плющ, Л.А.Шевченко та ін. - К.: Либідь, 1997. - 352 с.
17. Черкашина Н. Тсторія України: від найдавніших часів до сьогодення. - К., 2005.
18. Шейко В. М., Білоцерківський В. Я. Історія української культури: Навчальний посібник. - К.: Знання, 2010. - 271 с.
19. Шейко В. М., Тишевська К. Г. ^сторія української культури: Навч. посіб. - К.: Кондор, 2010. - 264 с.
20. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України. - К.: Генеза , 2005.

10. Інформаційні ресурси (Internet)

1. Інтернет-ресурси: 89. <http://exlibris.org.ua/> – Українська електронна бібліотека
2. <http://lib-gw.univ.kiev.ua/> – бібліотека ім. Максимовича КНУ ім. Т. Шевченка
3. <http://litorpys.org.ua/> <http://litorpys.kiev.ua/> – Літописи, історія, культура
4. <http://www.cossackdom.com/> – Козацтво XV–XXI ст.
5. <http://www.filosof.com.ua/> – Інститут філософії ім. Г. Сковороди
6. <http://www.history.org.ua/>– Інститут історії України НАН України
7. <http://www.holodomor33.org.ua/> – Голодомор 1932–1933 років
8. <http://www.honchar.org.ua/> – Музей Івана Гончара (м. Київ)
9. <http://www.info-library.com.ua/> – Електронна бібліотека підручників
10. <http://www.inst-ukr.lviv.ua/> – Інститут українознавства ім. І. Крип'якевича
11. <http://www.kplavra.kiev.ua/> – Національний Києво-Печерський історико-культурний заповідник
12. <http://www.mundm.kiev.ua/> – Національний музей українського народного декоративного мистецтва (м. Київ)
13. <http://www.museum.lviv.ua/> – Львівський музей історії релігії
14. <http://www.nbuv.gov.ua/> – Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського.

11. Методичне забезпечення

- Робоча навчальна програма «Історія та культура України» (у т. ч. електронний варіант).
- Підручники, посібники (у т. ч. електронний варіант).
- Презентації з усіх тем курсу (електронний варіант).
- Конспекти лекції з усіх тем курсу(у т. ч. електронний варіант).
- Методичні вказівки до семінарських занять(у т. ч. електронний варіант).
- Методичні рекомендації до самостійної роботи здобувачів фахової передвищої освіти (у т. ч. електронний варіант).
- Індивідуальні завдання (у т. ч. електронний варіант).
- Банк тестових завдань (у т. ч. електронний варіант).
- Фільмографія, комп'ютерні презентації, ілюстративні матеріали.

матеріально-технічне забезпечення:

- мультимедійний проєктор з короткофокусним об'єктивом;
- персональний комп'ютер викладача або портативний комп'ютер (ноутбук)